

Forfatter: Jacobsen, Jørgen-Frantz

Titel: Udrag fra Nordiske Kroniker

Citation: Jacobsen, Jørgen-Frantz: "Nordiske Kroniker", i Jacobsen, Jørgen-Frantz: *Nordiske Kroniker*, 1943, s. 86. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-jacobjf_02-shoot-idm139956848572352/facsimile.pdf (tilgået 26. april 2024)

Anvendt udgave: Nordiske Kroniker

Linné, Polhem, Tessin, Swedenborg og Dalin er kun et Udvalg af de mange store Navne, imod hvilke Samtidens Danmark—Norge næsten kun kunde kaste *Holberg* paa Vægtskaalen.

Medens København i denne Periode var tynget af en alt for næsegrus Beundring for en elskværdig, men alt andet end straalende Enevælde og kun med Vanskelighed holdt Humøret oppe under *Christian VI's* bundkedelige, sabbatsforordnende Scepter, blev Stockholm de politiske Intrigers og den straalende Adels glade Midtpunkt, besjælet af en festlig, fri og selvstændig Aand. Det var et virkeligt nordisk Paris, en Slags *Régence*, flyttet op under de koldere Himle.

Og saa havde Sveriges Hovedstad endda den *gustavianske* Tid til gode. I 1772 besteg *Gustav III* Tronen. En indfødt Stockholmer og en gennemført Rokokokonge. Men af et langt mindre skørt Porcelæn end den samtidige *Christian VII*. Det blev til Fester og Opera, Politik, Intriger, Krig, Statskup. Til sidst et Kongemord. Der var baade Glorie og Skæbne ved denne livlige og begavede Fyrste. Stockholm havde igen en Konge med Stil.

Ingen Steder fornemmer man Samtidens Liv og Tone mere intensivt end i *Bellmans* Sange. Ingen nordisk Digter har formaaet baade at høre og se som han, paa én Gang med klar Naturalisme og genial Festivitas. Det er Målarstaden, dens lyse, lette Sommer, dens skumle, haarde Vinter, alt opfattet i et salig beruset Skær af Rokoko, som i Glæde og Synd og Nød og Død trænger sig ind paa En i disse Viser.

Man hører Trommehvirvlerne og Raabene i *Undan ur vägen* — se hur profossen med plymager, man ser den galante Stimmel af Vogne og Chaiser, Nymfer og Musikanter under den trange Gades Lygtelys i *Nå, ä' nu alla församlade här*. Finest er maaske den overdaadige Naturforelskelse i de mange Sange om Udflugterne til Saltsjöns eller Mälarens Skærgaard, men bedst er dog det Stykke Natur, som han kalder *Ulla Winblad*, hvad enten han skildrer hende liggende i Vindueskarmen ude i *Fiskartorpet* en straalende Middagsstund om Sommeren, eller han i en ironisk-elegant Værts-